

BOKO N° 04

A SONGS : GNGC 20

Saheli

Jemufanga kogo ma se

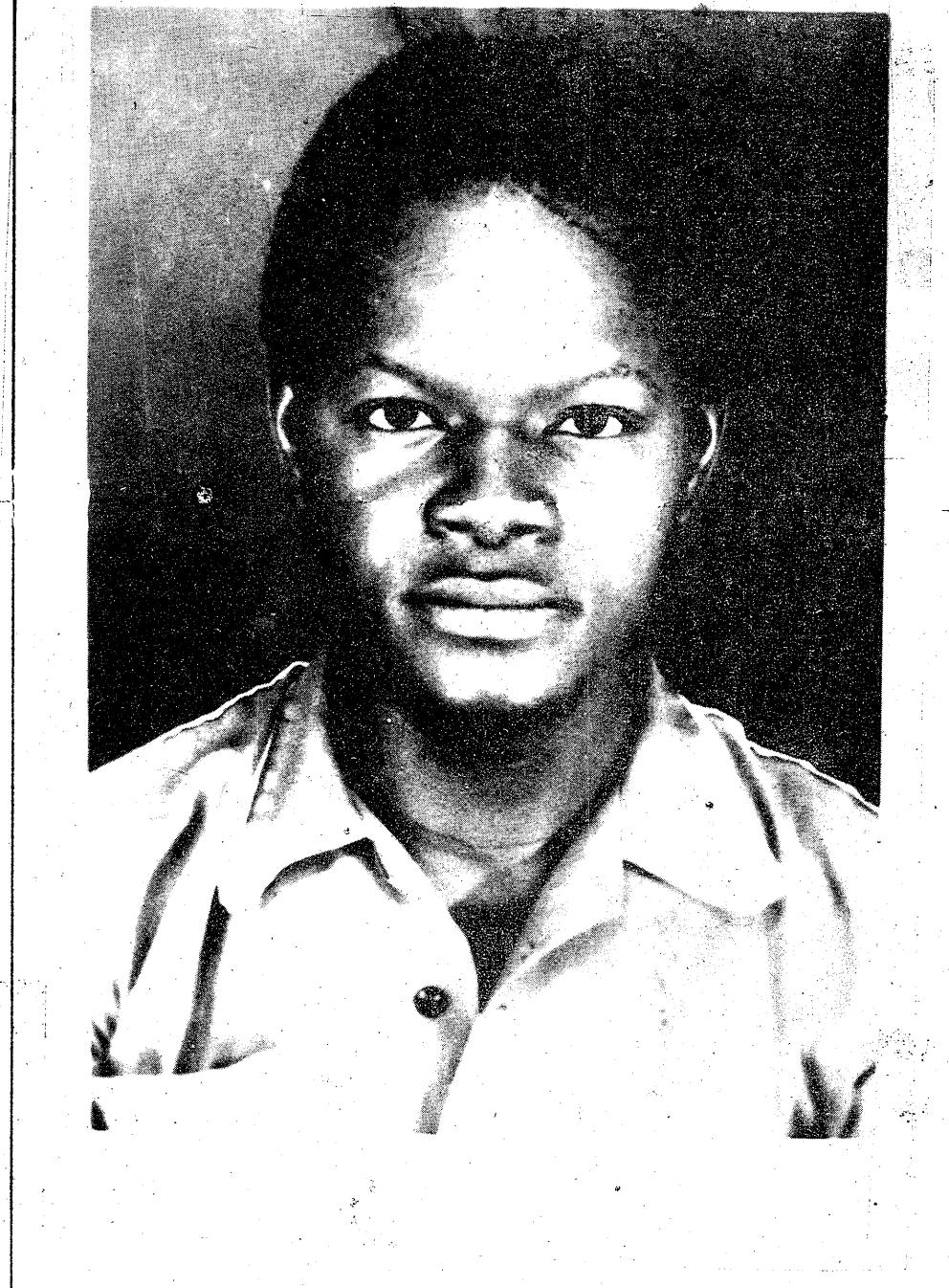
Kabini cemancefanga y'i kədon fanga sabanany i cooko. Jemufangakobangera, pariticamanko sinsinna, jamanakuntigi kura sigira Zuwenkalo tile 8, san 1992. O kera Alifa Umaru konaré ye, sangaso kura fana sigira ani minisiri nemogó kura Yunusi Ture. Bee da benna a kanko Mali ye misali puman ye, dije fan tan ni naani bee kono. An ye kunawolo ni wasa soro. Mégow pebora an ka Jemufanga fe. Donkantigi depitew ani naanadabaa depitew kera nögón sigirögón jenjén ye depitebulon kono. Nka kabini awirilikalo tile 5 san 1993, mankanba wulila lakolidenw fe Bamako kono, dankari kera forobacakeda dōw la, ani mögo dōw ka so, ani kenyereye baarada dōw la. Tiñeni cejugu kera an ka nbébabaw kan. Minisiri nemogó ni goferenaman y'u joyoré bila.

Goferenaman kura wëre sigira ani minisiri nemogó kura : Abudulayi Seku So. A fana y'a joyoré bila feburuyekalo tile 2 san 1994. O kofe ton minnu ni fanga te nögón ka kan fo, o minisiri daw y'u joyoré bila. Lakolidenw wulila u delikola, ka tijeni ke faaba kono ani kafo dōw kono. I k'a don, tinenikelaw caman cominna. Minisiri nemogó kura, Ibarahima Bubakari Keyita, ka fo la, kalanden minenenw be bila sariya ka bolo kan ; min ni panginni ka kan o be pangin Ayiwa, aw k'a don politikiton caman, ani jekulu daw, y'a jira ko ka mögo minenenw be bila joona joona. Ko mi o kera ben ni lafiya be na.

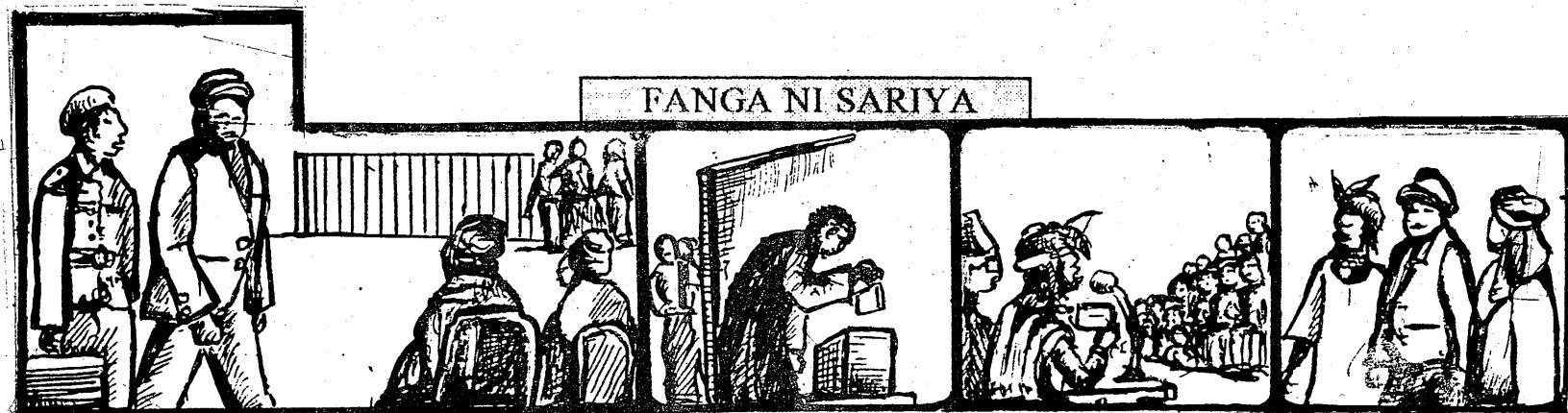
A dun fôra an ka sariya sunba kono ko mögosi te sariya sanfe. A dama ka kan bee la.

Ni tijé don ko an ka jamana ye sariya jamana ye, sariya ka kan ka boli tinenikela bee kan. Ne hakili la an ka Jemufangakoko ma se, ayiwa ni an m'an kôlosi a be son ka cun ; n'an y'an ban k'an yere ka sariya sigilenw bato.

Mohamed Kone lakolikaramogó Buguni.

Abdul Karimu Kamara (Kabaraf)
A ni tora kélé la Marisikalo tile 17 san 1980

An ka demokarasi ye san saba soro

San 1980, marisikalo tile 17 don, lakolidenw ka nemogo, n'o tun ye Abudul Karimu Kamara ye n'a be wele ko Kabarali, o ni tora kele la. San 1991, marisikalo tile 22 don, maliden keme yirika tora keleyoro la, ninan y'o san 3 ye.

Nim mogominuy'uda, yelen ka ke u kan, k'u ni bo walasa maliden towkakisi, oludalen be bi Narela ni Lafiayabugu seledow la.

U be tijeso bi, nka u sujugu ma taa lahara, bari u tora kele min na, o tiimena marisikalo tile 26 don. O don fangafin kirii binna, mogokelenfanga dugara jamana kono.

O la sa, marisikalo kera kalo kerenerennen, hakilijagabo kalo ye maliden kelenkelen bee ka jenamaya kono.

Nka hun ! An be don min na

bi ni an ma an jija, an ka kelece minnu dalen be parela kaburudo la u be jigin an na. An ma nin fo ka dadoweré kan, fo geleyamin be an ka demokarasiko kan sisan n'o be sekake sababu yekademokarasiko segin kofe O tuma jamana nemogow, ani paritipolitiki mogow, an ka fognonko dabila, ka jamana ka jetaa makaran.

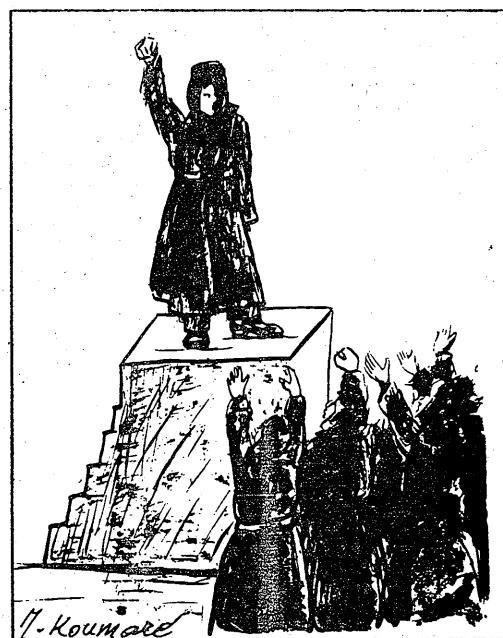
Jokolo Adama Kulibali.

Irisila Siyawolomala barika bonyana

Valentin Vydrin ye irisiye, a bamanan togo ye Nei Jara. Nei fa irisi, a ba irisi. A ye bamanankan kanu, k'a dege irisia, aka dugun'ove San Peterburg ye, o kalanso belebele do la. Sisan a kera bamanankan karamogoba do ye kalansoba in na. Nei ye bamanankan kalan, k'a soro a ma se Mali la. Sisan a kera Saheli kanubaa ye. A ye min soro ka fo an ye irisia politikiko sisannama kan o file nin ye.

Desanburukalo temennen tile 12, parlement sugandi folokera Irisijamana na kabini kominisiw ka fanga binna. Sanni o ce folo, a tun be mogo caman hakili la, ko demokarasiko keto ka sinsin kosebe, ko politikiton minw be demokarasi yiriwali fe minnu be totalitarismu kon, olu keto ka se wote la.

Nka, maa te kono panta don ka a don ko be a kono. Sugandi don temenna, o duguje bee dabali banna ! politikiton min ye ton bee dan, o kera wladimir Zirinowski ka pariti ye : "Pariti Liberali Demokaratiki". Bee dabali banna, bawo mogo si tun te

Zirinowski mine mogo sebe ye fo koreduga suguya do. Ala koni sera ka jamana musalaka, fo Irisilaka naani na, kelen ye a ka wote di a ma.

Nka, musalaka kuma tulolen be, ken te a la ! Ni an be Zirinowski ka politikiton jenataw laje ji nemajolen na, an b'a faamu, ko a ni Hitileri ye filanma ye. O ko mogo te se ka da

Zirinowski i ka kuma la abada : bi a be a fo ko Irisila ka kan ka Zapon kele ka bonbuw fili o kan-Sinin, a be a fo ko Irisila ni Zapon ye jamana terima ye ; bi a be a fo ko Irisila ni Alimajni jamana ka kan ka u barika fara pogon kan ka do bo Poloni jamanan la ; sini, a be taa Poloni, ka a fo yen ko ale be Poloni kokoro. Bi, a ko, Zuwifuw ye Irisila juguw ye, Sini, a ko, a yere ye Zuwifu ye, aniakapariti den 90 keme la fana...

Yanni san fila ce, Irisila peresidan sugandi ka kan ka ke. Zirinowski ko ale be ke peresidan kura ye. Irisila nafasorosira nagasilen be izini caman be ka datugu, ka baarakelaw ke baaranlaw ye. Mogow kongannen, u be se ka kuma kunnatiye kumanei malobali fe. Nka, ji goni fila te pogon sumaya ! Ni mogo in kera jamana kuntigi ye, dije bee ka kan ka i farati, n'o te o duguje, dije muume kele sabanan be se ka damine.

Nei Jara
(Valentin Vidrin),
San-Peterburgi

Ji togoladon

Marisikalo tile 22 sugandira dijé seleke naani jamanaw fe ka ke ji togoladon ye. O hukumu kono an ka minisiri min be jiko ni kuranko kunna n'o ye. Syekina Jawara ye ale y'i kanbo jamanadenwma. Minisiri kuma konona na, a y'ajirako jijoyoro ka

bonkosebe hadamadenya kono. Osiratige la, Mali goferenaman y'a seko ke ka kolonw sen walasa ka jikogeleya kele. Kolonba 9.000 senna jamana nefe ka ponpu sigi u la, kolon 2.600 senna. Worobine jiboyorow sigira ka se fo 30 hake ma. Baraziba fila dilanna. Obarazi

ninnu nezi ka bon kosebe. Barazimisen 250 fana jora walasa kasene yiriwa jamana mara caman kono. Nka aka kuma y'ajirakonin baara ninnu bee kelen kofe halisa ji saniyalen ma jamana labo. O koro ye ko baara toba be kofe halibi. O de koson a ye wele bila jamanadenw ni jamana werew ma walasa an k'an fara nognon kan ka nin geleya in kele.

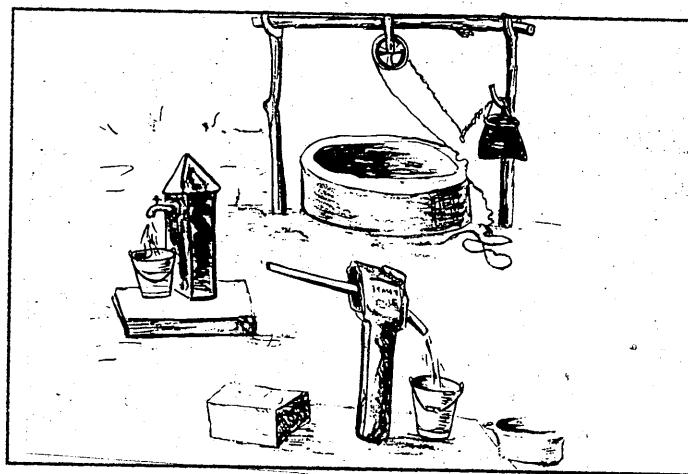
Ji saniyalen

Ji saniyalen te doweré ye ji min be min k'a soro a ma ke toro ye hadamaden ma k'a bana. O la, an b'a fo ko worobineji nognon ji saniyalente. Nka n'an ye jateminé ke an b'a ye ko worobineji ma surunya ka hali Mali tila ta tila lasoro. N'an ko worobineji nognon ji saniyalente, o koro te k'ate se ka mogo bana. Ji saniyalen fanba be bo hadamaden yere kecogo la. An ka dugubaw caman na bi, ji be feere mananinw na dorome fila fila. Tijé don a feerebaaw koni be mogow son suma nka tijé yere la a ji dow be yen, u ni saniya ce ka jan. A ji dow be yen i be taa a soro buruburu de b'u la. O buruburu ninnu be se ka wolo banakisew la. N'i dun ye banakisye ji la, o koro ye ji ma saniya. Ji ne be se ka ne k'a soro a saniyalen te.

Bana caman be yen, olu be soro ji fe. A dow ye konoboli, togotonin, sumaya kogolen ani

konona bana werew. A be fo o de ma ko jiyelema. Ni ye jiyelema keto ye ka mogo bana, o y'a soro a ye ji min min, o ma saniya.

N'an ko ji saniyalen be bo hadamaden kecogo la, o misali do file nin ye. Zuluyekalo san 1993,

Bamako worobineji ye waati ke saniyabaliya la. Jininikelaw ye baara ke walasa ka nin ko in ne don. jinego, wuluwuluji ani fenkuntan minnu be mogo senkoro nin bee ke sababu ye ka bana lase

mogow ma.

Ji be saniya cogodi ?

Kolon lamini man kan ka nogo. Jurufilen man kan ka fili duguma k'a noroko bogola. Ji boelen kofe, kolon ka kan ka datugu; o b'a bali fen kuntanw ka bin a kono, a be denmisew fana tanga kasara ma.

Ni ji bora kolon na, a ka kan ka sensen ka odezawelik'ala. Kolonji litiri kelen o kelen, odezaweli toniko naani de be k'o la. O koro ye ko toniko 40 be ke litiri 10 palan ne kelen na. Jifine kononji jate be mine palanhake fe. Min ye barigo ne kelen ji ye odezaweli (weriwiti : teminweri) ne kelen be k'o la.

N'o kera, kolonji be saniya wa a te kasara lase a minbaaw ma.

JOB TERA

CIKELA IKUNKANKO

Misi sinsan ni misinogo dilan

cogo numan samiyé fe

An ka jamana k'eng'a, i cogo
senekelaw be bagan mara ke cogo
min bagatimaralaw fana be sene
ke ten.
Nin baara dafa.
Waati daw la senekelaw b'a jin

be senekelaw be bagan mara ke cogo
waatna sendenw kala be ke ka
sinsan in kono labokebe hagan
be se ka si min kank'ak'orofe
ma se sumaya ma k'aw
forokili an ujogenen in urbo be kala

A fatura

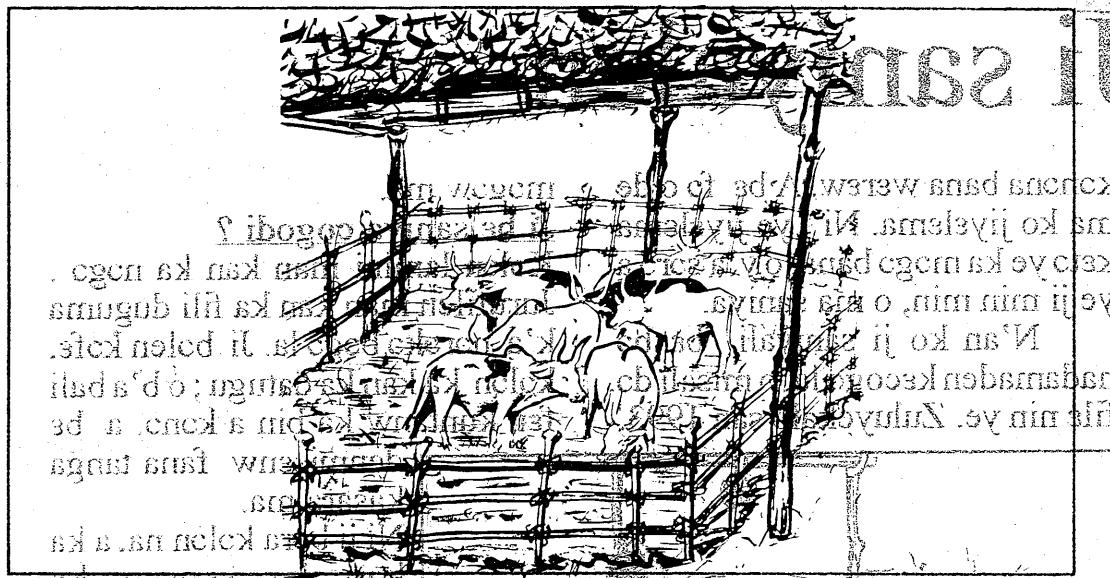
A ye dija to

Akera fure ye

A fura nk'ata ma han

A taqashk'afit genfarka binatake lebeto
Saya be bu dun a be semedun
nk'ate fogo dun. Tata Fure min be
wele Bata Ture. Zenzana gara
dugutigi kera fure ye sungsung
Kunnubali !
Kuma cayara Bee y'ita so. Ala m'a
taqashk'afit genfarka binatake
Tata Ture tun y'c Zenzana
dugutigi woyiponayey A faturatka
to san 71 la.

Bata y'i seko damayira ke
Zenzanan balikukalanko la, pejula
tun don. Ciwara fana tun don. San o

bagam maralaw te, u kala baganw
daga foro la, wafasa u be se ka cogo
koronci ni sumaya ha, a be cikela
fan a nafa, bawo misinogo, caman
be balo senefenyi na, oj n'a fo
tigar jagaw ani pokalaw fil

Misi sinsan dilan cogo do be
yen samiyé fe, min be misitigi nafa
ko sebe, sabu a be misiw kisip
ntoronci ni sumaya ha, a be cikela
fan a nafa, bawo misinogo, caman
be cogo a la. Ni be misisinsan in
dilan, i be cogo doko i ka misiw
be kun min k'ono. Misi fila ta hake

toli joona ka ke nogo dilan ye.
N'aketa ko nogo bena tol kosebe,
i be kala doce k'oda sanle tugun,
walima i be nogo in bo. I be se ka ga
fana dilan sinsan in kunna. Sinsan
in fana ka kan ka dilan k'a janya
jiriw la docon. Ni misi yere
maralen don yoro kelen nogo dilan
10 pogon be soro a k'et sah k'eng'a
; n'a be to sinsan k'ono Sufelaw
dorong na tigabu se de cogo (3)
tin pes ke sepa p'ka ka q'adil in
ta nogo dilan

Yaya Damele Zafukuntigi
Zenzana (FIDA).

KALAN NI YEREJENABO

Kanfasaja bana

Kanfasaja bana ye mogo sosogo bana ye, wa yelema yelema bana don. Banakise min b'a lase mogo ma o be wele ko "Menengo kôk".
Bana sôrcogo :

Banakise in ye fitinin ye ; fîne be wuli n'a ye teliya la. O de y'a to fînebawuliwaatiw la bana in jensen ka teli, fîne be na ni banakise ye, mogow b'a sama ninakili fe. O de koson fîne kolon ci waatiw ye kanfasaja bana soro waati ye.

Bana taamasipenw:

Bana in taamasipenw folo ye kunkolodimi jugu ye ; kan fasa be ja ; a jali in de be soroji dôfe , min be jigin kocemaseme fe. O ji in de be sama dögotoro fe, n'u b'a fo ko : "kakojita". Oji intali be dögotoro deme kosebe k'aka segesegeli ke. Bana in taamasipen dôfana ye sôncseri ye.

Bana in kumbencogo:

A be fo kôrolen ko bana kumben ka fisa bana furake ye. Kanfasaja bana kumbencogo folo ye boloci ye. Boloci in dama ka kan bee la, a songo man ca, wa a te mogotoro Funteni waati de ye bana in jensentuma ye; fîne min be ci o ka kalan. O la sa an be se k'an yere tanga bana in ma nin cogo la :

- an ka situlu, walima mantilato ke an nunkonona na ; tulu dôbe yen n'a be wele nansarakan na ko "Uwiligominole", oka fisakossebe

- An kana to ka men tile la.

- An kana fura kunnutanw ta an kunfe n'ote , Ala k'an kisi, ni bana in y'i mine a furakeli be

M. Koumaré

Bana furakécogo

Kanfasaja bana furakeli ka gelen, w'a toro ka bon. O de y'a to ni sonmi kera mogow min na, a ka kan ka taa dögotoroso la teliya la ; k'a fo ko ka fura dôw k'a la so kono, ayi, o man kan fiyewu, bari bana in be se hadamaden ni ma joona. Ni banabaato koni sera dögotoroso la joona, dögotoro ka koji in ta, a ka ca a la nogoya be ke.

Bana in nôkunw

- Fen min be mogo lasiran kosebe bana in na, o ye yorônikelen saya ye. Ni se ma ke bana in ma a tuma na tipe na banabaato be bo ka bala mogow la.

- Ni bana in ye mogow mine a be se ka fîne bila hadamadenya la, bawo a be se ka mogokelujuratoye.

Kanfasaja banayebanajuguba ye, a ka teli hadamaden ni fe. Lujura bana don. Fura jenama min

be a la o ye bolociye. Aw kan'a to a ka fo ko a be aw kerefe dugu la kasoro ka wuli boliboli la. A' ye wuli joonna k'a kumben ; ni min bolo ma ci, o ka to k'i nunda lajaba ni situlu ni mantilato'n ni uwili gominole ye. A' ye tilekoroboli dabila funteniba waati.

An be don min na, bana in be an ka jamana mara filanan (kulukoro) ani naaninan (segu) la. Ala k'an kisi k'an tanga !

Sidalamine Ag. Doho
J.A. COULIBALY

Seyiba Jara ka bo sajurubugu, ale y'an jinika n'a soro wajibi ni jagoya ye kelen ye.

Saheli la, anw y'an hakili jakabo ka jinikaliw ke mogow werew fe. An yere koni hakili la, nin kuma fila, hali n'a sorola u be fen kelen fo, danfararin b'u ni pofon ce.

Wajibi be tali ke hakili kan. Ni ko min wajibiyara hadamaden kan, a be se k'a ke walima k'i ban k'ake. O be bo a yere hakilinata n'a janiya la.

- Misali la : sariya matarafali wajibiyalen don hadamaden ma. A be se k'i ban k'a matarafa. O la, a be jo n'a kunko ye.

Jagoya be tali ke fanga kan. Min jagoyalen be hadamaden kan, a te se k'i yere bo a bolo cogosi la. O b'a soro a sekô si t'a la. A be fo jagoya fanga. A te fo wajibi fanga.

MALI Kalanko danbe binna hali Mali kɔkan

Sorodasi lakoli min be wele ko piritane militeri, n'o be Kati, o nɔgon do fana be Burukina. Burukina lakoli in ni MALI ta ce benkan do be yen; o ye ko Mali ka kan ka denmisen dow bila ka taa Burukina, wa Burukina fana be dow bila ka na Mali la. Nka a jateminenako Malika denmisennin fila min be Burukina lakoliso in na, olumakalan sorokosebe, bawo nɔgɔndan mana ke u be dugumasara ce. O kuma in dalen an ka minisiri tulo kan, min be jamana lakananiko kunna, o dusu tijenakosebe. Segesegeliwy'ajira ko denmisen ninnu ma taa nefe nanbara la, nka kabini san 1991, fo bi, Mali kalan danbe binua, denmisew te kalo soro.

Ka bo Nizeriya

Mikayeli Bankama ye Nizeriyaka ye. A ye san woɔrɔ ke jiriw sanfe ka muruti pewu k'a te jigi ka sigi a hadamaden nɔgonw cema. A ye nin waati in bee ke k'a muso n'a denw to dugu kɔnɔ. A balimaw n'a teriw desera a la kolokoto. U ye dɔnnikelaw ni somaw pini olu ka na aladeliw ke ka dese. Uy'ajateme ko jinew de b'a nɔfe minnu b'a bali ka taama dugu kolo kan. San 1992, a sonna ka jigin ka sigi a muso n'a denw cema. Nka jinan tugun a ka kow wulila a fe. A temena ka taa a sigi kuluwo do la.

"Norplan"

"Norplan" ye furaye, mindilanna muso kama. Fura in dilanna amerikenw fe, walasa ka furance

jan don denw ni nɔgon ce. Furakise te, n'a be kunu. Fura min don, a be don wolo jukɔrɔ. Wa n'i y'a don, a te baasi si lase muso ma, ko min be mɔgo kɔnɔ gan, nka kalo saba fɔlɔ kɔni, a be se ka bana misennin dow bila mɔgo la, olu te men. Ni muso ye "Norplan don siŋe kelen, i be se ka san 5 ke k'a soro i ma kɔnɔta.

Silameediine dantemewale tigiw

A be pini ka san fila bo sisan Alizeri faaba, n'o ye Alize ye, ani jamana dugu belebele were, olu kere maafagendenw ye.

K'a fo diine mana don politiki la, o t'adanbe dogoyalenye? Wa Alizeri jamana na, silameediine dantemewale tigiw ni goferenaman folen don nɔgon ko. K'a ta o waati la sa ka na a bila fo sisan na, mɔgo min sagara Alizeri a be maa ba yirika bo.

O lasamarisikalo tile 22, san 1994 la, Alizeri faaba kɔnɔ maa kemé yirika jiginna dugu kɔnɔ ka dantemenwaletigi ninnuka njania juguya kon.

Benkan Mali ni kɔrdelape ce

Marisikalo tile 21, Mali goferenaman ni kɔrdelape y'u bolonɔ bila benkan seben do la. Kɔrdelape ye amereken jamana ka cakeda do ye min sigilen b'an ka jamana kɔnɔ. Benkan in b'ajira k'a fo ko Kɔrdelape ye njania ta ka kubeda 20 denminsemiw ka kenya sabati. O baarabena tali ke do gɔtɔrɔkalan na ka nesin do gɔtɔrɔ, timminemusow ani farafin furakelaw ma.

Mali ni Burundi

Marisikalo tile 21, minisiri min be Burundi ni jamana werew ce ko nɔnabɔli kunna, ale bisimilara Alifa Umaru Konare fe n'o ye Mali peresidan ye. Ay'a jira k'a nakun tun ye ka foli di Mali goferenaman n'a jamanadenw bee ma, u ka njaniajira koson peresidan Melikiyori Ndadaye fagali seif.

Farafinna jamanaw tun y'u njania jira k'a fo k'u be sorodasi jalaminen ni jalabatigi ce 200 bila ka taa deme don Burundi ma walasaka politiki mɔgɔn ni lakana ani ka ben sinsin jamanadenw ni nɔgon ce. Nka u ka minisiri ka fo la, goferenaman ni minnu tun be kele la, u n'olu ye fɔkaben ke. O hukumu kɔnɔ u y'a jateme k'a fo do be se ka bo sorodasi ninnu hake la k'a dan jalabatigi doron ma.

IRAN

Kabakuru sele ye muso faga.

Iran ye arabujamana ye, min sinsinnen be diine sariyako kan kosebe. Ce min mana mine jeneyla, dingi be sen k'o don o kɔnɔ, k'a datugu, fo a cemance la. Mɔgɔw be soro ka koori a da la, k'a bon ni kabakuru ye fo k'a faga. Ni muso don, o be datugu dingi kɔnɔ fo a kaman kɔrɔ. Iran laadaw la, ni jeneyakela min sera k'a yere bo dingi in kɔnɔ, oy'okisilen ye. Nka n'a ma se k'a yere bo, kabakuru b'a kun ci. A ma men fɔlɔ. Iran kunnafoniseben do y'a jira ko jeneyakela muso do bonna fo k'a ni mine. Muso in tɔgo n'a jamu ma fo, nk'a furulen tun don, denw fana b'a bolo. A tun be jekulu do la min ka baara tun ye ka sungurunbayajiidi silameya kɔnɔ.

TAASIBILA KA TAA KABARALI MA

Hakilijigin na Abuduli Karimu kamara, n'a be wele Kabarali, ale tun ye Mali lakoidenw ka ton nemogoba ye San 1979-1980 waatiw la. A sara kaso la, Marisikalo tile 17 san 1980;

Kabarali ka kele tun te yereyekel ye. A ni tora lakoli ni lakolidenw ka jetaa jinini kele de la. Mogo si ma da Kabarali su kan a somogow la, an'a jenogonw na, kuma te k'a kaburu yoro don. Dow tun ko k'a su donna Nara Sahilikungo kono, dow fana tun y'a fo k'asu be Gawo saharakono.

Cemance fanga waati la, Kabarali kaburu yoro donna. A nimatoorolen fo k'a faga, u y'u den ka taa a sutura Lafiyabugu kaburudon na Bamako.

San o san, Marisikalo tile 17 don, Mali lakolidenw n'a demokaratiw b'u taasi bila ka taa Kabarali ma, ka dugawu k'a ye. Jinan ta la, Ali Nuhun Jalo, depitek peresidan, Denba jalo, Maribaturu Jaabi, Hamidu Jabate ni Yoro Jakite, olu farala kabarali jenogon ni lakolidenw kan, ka dugawudon ke; pogonfe fure ye.

Kabarali tun ye mogo sabalilen ye; a hakili sigilen tun don; a hakili tun ka bon; nemog dafalen tun don.

Kati Cekoroba ye mugu ci a denmuso la

Marisikalo tile 2, san 1994, Kati kin min be wele komison, n'o ye keretipenw ka kin ye, cekoroba

do ye mugu ci a denmuso la. Denmuso in tun si be san 15 la, a tun be kilasi 6 la. U ka fo la npogotinin in tun taara telewision file la, dugu tilala k'a to yen.

A nana tuma min, a y'a soro da sogora. Ale fana ye Ala mine ka kogo ta Cekoroba t'a don k'a denmuso don. A ye kunkan wuli negeden wolonwulayenpogotinin soro a numanfe kere la k'a ni dijne fara;

Cekoroba in, yere ye maaba ye sigida la. Bee ko nin ye Ala ka baara ye. Tijne don, fura te siban na nka nin n'a pogonnaw na, an kana to ka marifa ci an kunfe.

Kucala

Bololabaarakelaw ka ton bolofara min sigilen be Kucala, ale ni Mali bololabaarakelaw ka tonba jera ka sugukene sigi sen kan k'a ta marisikalo tile 18 kataa a bil'a tile 26 don na. Sugukene in nemogoya tara ka di madamu Fatu Hayidara ma n'o ye Turisimu ni bololabaara yiriwali minisiri ye.

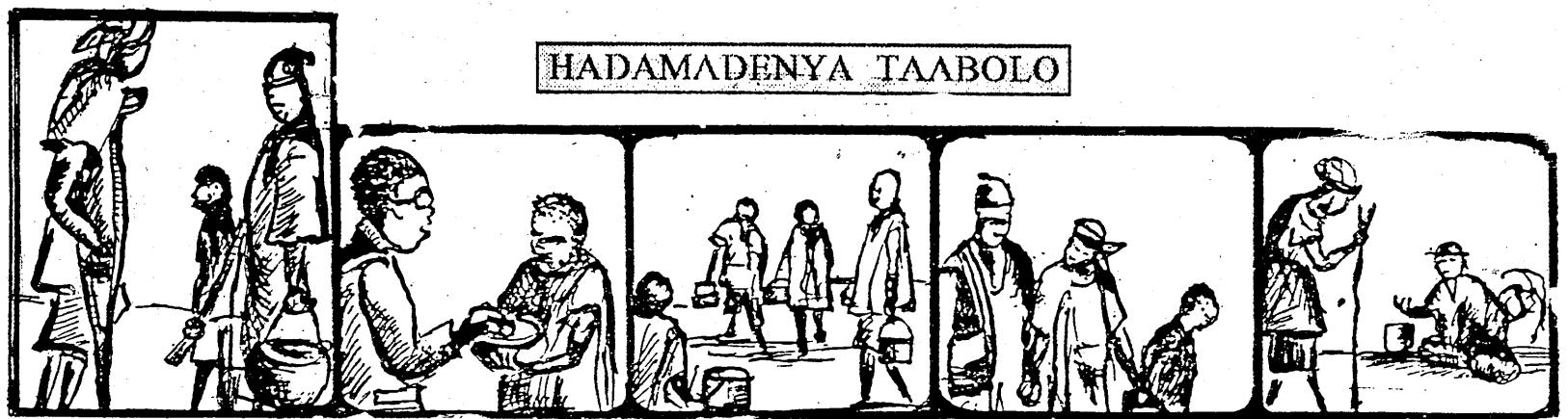
Bololabaarakelaw camantun be kene in kan. Utla tilanen tun be feerekeyoro 50 ni pogon ce. An ka jamana laadalafiniw, galadonnaw, bogolan, golobaaralaw, gesedalaw, jiri deselaw, nimmu bee tun be kene in kan. Senekeminew minnu dilanna an fe, ani senefenw fana tun yerekelen be yen.

Sugukene in dabo kun de ye ka sanga don bololabaarakelaw la k'a jira k'u man kan ka ke bolo kofesen ye.

Ka bo Kongo

Mali goferenemaman y'a da mogow tulo kan Araba don Marisikalo tile 30 san 1994 ko denminennin mogo duuru sara malidenw na Kongojamana kan. Kasara in sababu ma fo nka segesegeliw be senna. Madamu Si Kajatu So ani maliden minw be kakan, olu ka ciden do bena taa Kongo, hali a tena men. U be taa seben do di Kongo peresidan ma, Pasikali Lisuba, Mali peresidan togo la.

Minisiri min b'an ka cakeminankow n'an ka

HADAMADENYA TAABOLO

Tunga nafa dəgoyara

Sisan, seginso tuma sera ; yerelafiya tuma sera. Lafiya ka di bée ye. N'an ye sira soro min be lafiya d'an ma, o ka di togodalamogow bée ye. N'any'an faso mara ka jé, k'an danbe mara ka jé ni baara ma soro tunga fe, baara be so. N'an nana so, ni forobaaraw, kalace, sobaaraw nogoyara, tile fe, an be taa an sigi jirisuma na ka dooninkalan Saheli ni bamanankan sèben dòw la. An be baro ke dijé taabolo caman kan SAHEL Kono, kumafoniw be

minnu fo. Tunganataa nafa dəgoyara. anw be mogow jini

minnu be kumafoniw d'an ma.

Mamadu Jalo, Yankon (Tona.)

Jakuma be kalo mine cogodi ?

Mohamedi Baba Jara ye Sahelième hadamadenya d'ivo. Aïn démission werew ye san 1992. Karawani ke La segu mara yaka ko k'orw pinnin. A be lise Asikiya Mohamedi la sisin Mohamedi Baba Jara ye bamanankan kalan lakoli kumafoniw la. A be jate kulan de jolent. Dibi

Ni jakuma tun ye kalo mine farafinna, an ka mogokorobaw ka waati la, utun be jidunun ni minen korow ta k'olu gosi k'o b'a to a b'a bila. Fo ka taake anw tile sera, hali anw yere b'a ke.

Nansaraw ka jateminelaw, n'u k'olu ma ko "sawanw", olu ka jatew y'a jira k'a fo ko jidunun, dunun ani minen korow t'a to a k'a bila. U y'a jira ko dòwera te:

Tile be yeelen di. Kalo ni dugukolo te yeelen di. Kalo be munumunu dugukolo dafe, dugukolo be munumunu tile dafe : O b'a jira k'a fo ko kalo fana be munumunu tile dafe. Ka kalo to munumunu na dugukolo dafe o b'a soro dugukolo fana be munumunu tile dafe. Dugukolo be munumunu tile dafe tile 365 walimatilie 366 n'o be ben san kelen ma. kalo fana be munumunu dugukolo dafe lere 24 kono O ye tile kelen jate ye.

Tile yeelen de b'a to kalo ni dugukolo be yeelen soro.

Nansaraw kô sa : ni dugukolo donna tile ni kalo ce a be yeelen

kunben min ka kan ka se kalo ma. N'o kera, dibi be don kalo la. An k'o de mako jakuma ye kalo mine.

Nikalo donnatileni dugukolo ce yeelenminkakan ka sedugukolo ma, a b'o bali ka se a seyoro la. An k'o ma ko jakuma ye tile mine.

Mohamedi Baba Jara
lakoliden don lise Asikiya
Mohamedi la.

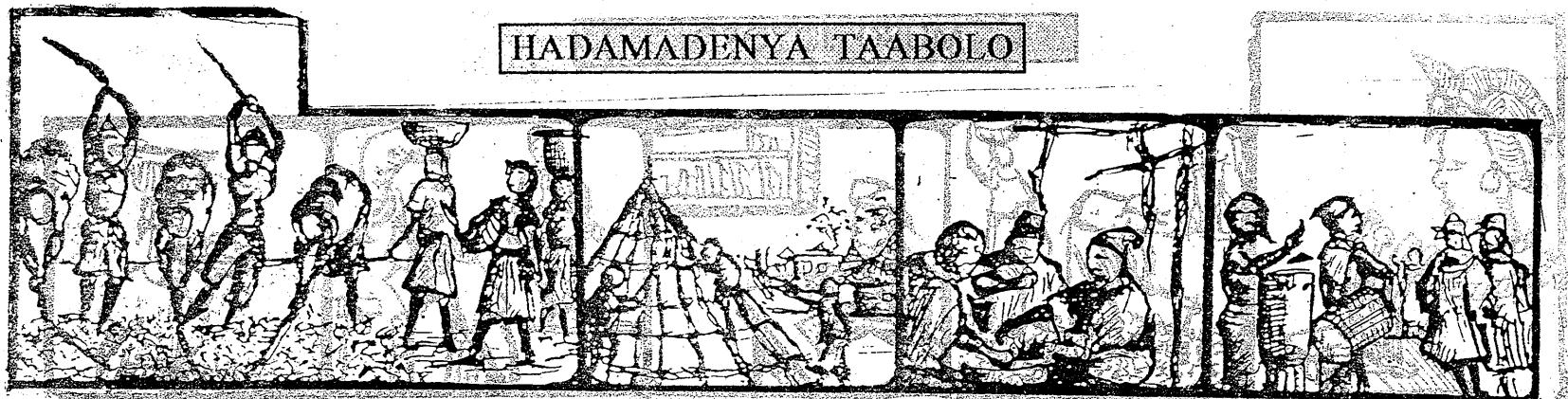
Ne be foli ke Saheli kumafonibaaradaye, akabaara numan na.

Ala k'a ke netaa ye. Halibi a k'i jo an jigi koro, kumafoniko ni ladilikan na.

An b'i fo Saheli ala k'i taa nefe.

Nan Jara ka be wolejedo.

HADAMADENYA TAABOLO

Senisise Hé Komatekisi ni m'ozum

Komatekisi ye nafa min don jamanaka kono o dogolen te mögesi la sanko segukaw. Izini in jora Siniwaw fe san 1965. Anasa kama, a labonyana o Siniwaw kelenw fe san 1975.

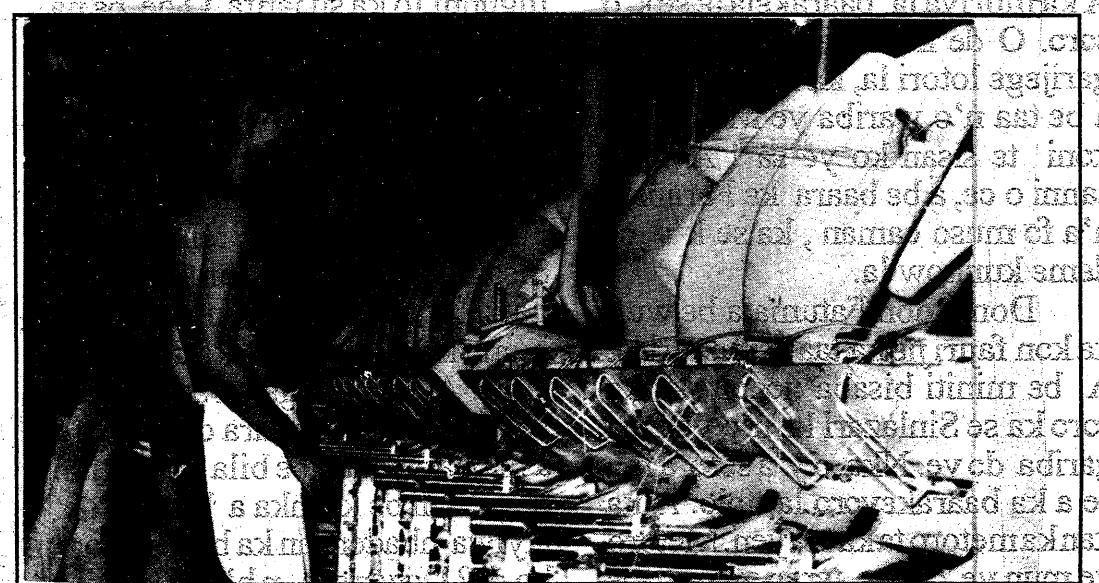
Komatekisi baarakelajama tun ye möge 1200 ye san 1993 labane na. Al ka fecrefenw san kono o tun be se sefawari miliyari 3 ma. Kalo okale, atun be finimetre 200.000, ani gariton 45 dilan. Kalo o kalo, a tun be sefawari miliyon 50 di. Sara ye. Geleyakoson komatekisi ye baarakela 400 bila san 1984, katileka möge 600 bila San 1992. O geleya kelen in sababuya la. Mali ni Siniwaw jera ka izini in doni ta jecen fe. A be f'oma "kozeson". Okera san 1987. San fila o san fila, bolon tun be bila o waleya in sebenw na k'u sementiya kura ye. Nin sima Komatekisi datugulisti bali zanwuyekalo tile 12 don, san 1994. Baarakela mögo 1200 bee bilala. Afirako Komatekisi libe dayele kura ye. Nka o la, izini tilalen sigiyoroma 100 ye, 80 bëna feere. Siniwaw kajekulu do be yen ko "COVEC" o be na ni mansin

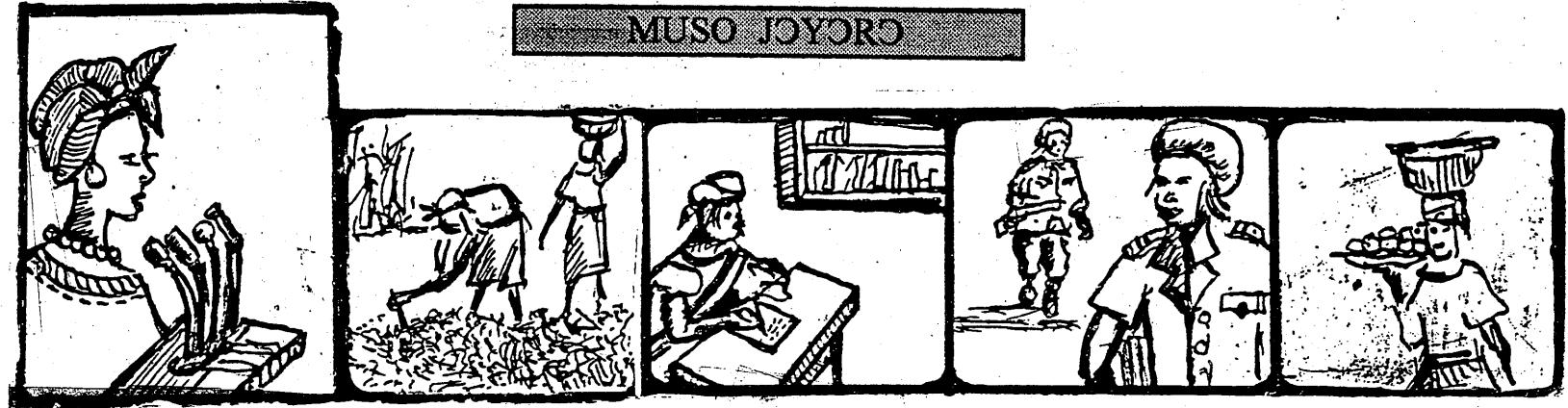
kuraw ye, ani izini ka musakaw wari. Komatekisi datuguli kera jamanaka nalassorsira do datuguli

ye. A kera komi Segu mara Segu n'a dafedtigui geleya kan 50 min tan be jigin duguw kono kalo o kalo. Ni Komatekisi saraw tun kera, a tun te dogo mögesida Segu Warin min ka kan ka di ka baarakela bilalen ninnu jansa, oma di halisa. Bara were dun te ka soro. Wa n'i ye Segu duw dan, i b'a soro du duuru o duuru, Komatekisi bbaarakela be du fila yucgonna kono. Du d'ow kono, i be se k'a soro mögo penatige bee be

Komatekisi la ta, ba ani denw. Ni cogoya ma jini ka yoro kofolen in dayele joona dutigi caman segema

sa de Gofereniaman ni jamanadew fana ka kan k'u bolo di-nögön ma, ka yurugu yurugu ul kele sabu Komatekisi bimbi fanba bora o de la. An fana ka kan ka da an ka, jamanaka sen dilannenw na k'u san. N'i ye jamanaw were taw san, o nafa be taa kenema. Jamanaw dilannaw fana ka kan k'u jijauka baarakelenw ka je kosebe. Komatekisi datugulen k'o, ofisi mögo fana caman bilala. Tipe yere la nin bee be na ni geley a w ye. Alu Danbèle

Muso minnu sigilen be Faransi

An baarakenggon Aoua Fofana ye an ladouniya a terimuso maliden dɔ ka Faransi sigikan ; a y'a jira an na ko muso in cesirilen don kosebe wa dusu b'a kɔnɔ.

Nbalimamuso dɔ be Faransi ; a togo ko Fatumata. A sigilen be Muso n'o ye duguye Pari kere fe. A ce ye Mɔnson Sangare ye. Mɔnson ye jekulu dɔ sigi ko "benka-di" walasa maliden minnu sigilen be Muso olu ka se k'u bolo di nɔgon ma.

Fatumata sera Faransi a ce Mɔnson desababula. Mɔnson yere nana Faransi baara de la i n'a fo maliden caman. A be izini Reno la n'o ye mobilidilanyɔrɔ ye. A ye waatininké ka soro kataa Fatumata furu Mali la ka na n'a ye Faransi. O kera san 1980 kɔnɔ. Fatumata ma kɔsegin Mali la bilen ni san 1985 te. A yere ko ten, k'a te kɔsegin Mali la sisani ; ko fo a ka wariba soro. Ko n'a ye wariba soro hali sini, a be kɔsegin Mali la. A ka miiriya la, baarakela te sek'o soro. O de koson a ko n'Ala y'a garijegé lotori la, ka miliyon soro, a be taa n'o wariba ye Mali la. O kɔni te sisani ko ye sa ! Ayiwa, sanni o ce, a be baara ke Faransi i n'a fo muso caman, ka se k'a ce deme kunkow la.

Don o don Fatumata be wuli ka kɔn fajiri ne ka taa terengari la. A be miniti bisaba nɔgon ke ka soro ka se Sinlazari la, n'o ye Pari gariba dɔ ye. Nka, o y'a soro a ma se a ka baarakeyɔrɔ la folɔ. A ka kankametoro takataayen. Metoro ye mun ye ? O ye teren ye min be

boli dugukolo jukɔrɔ. Fatumata be baara ke Kilisi n'o ye Pari kin do ye. A be sokɔnɔbaara ke yen lere saba nɔgonna. N'a tilala, a be metoro ta tugunni, ka teren ta ka bisi ta, ka taa so. Nka o y'a soro a ka baara ma ban de !

Ni Fatumata sera so, a be soro ka daraka dun. O temenen kɔ, a be taa i da ka sunçogɔ dɔoni. A yere ko ten k'o ye gorondoli ye sa !

Ni selifana waati sera, a be wuli k'i laben kataa Pari tugunni. Sanni aka taa wulafebaara damine Kilisi, a be taa kantini la folɔ n'o ye baarakela dɔw ka dumunikeyɔrɔ ye. A be minanw ko o yɔrɔ la. Lansara temenen kɔ, a be segin ka taa wulafebaara damine Kilisi. A be baara ke yen tugunni fo ka su janfa. O de be na ke a ka tilekɔnɔbaara bannen ye. Nka, a ka segen ma ban folɔ bari a ka kan ka lere fila ke tuguni sira la ka soro ka so masoro.

Baasi fosi tun ma don Fatumata n'a ka patɔrɔn kɔrɔ ce. Sisan a be patɔrɔn kura de bolo. Fatumata ko patɔrɔn kura in man jugun ko nka wari de ka di a ye ka teme. A tege ka gelen sa !

Ni kalo sara, a te sara di joona fo a ni baarakelaw be bila nɔgon na. Sara kɔni be ke, nka a be men de. Ayiwa nbaden, an ka baro in kɔrɔ ko di ? Dowerɛ te, nb'a fe k'a jira

n balimaw na ko faransisigi nan nɔgɔ i ko a be mɔgɔw hakili la cogo min na.

Nbalimamuso Fatumata be taa baara la k'a ta fajiri fo saafo selilen kɔ don o don, nteten fo juma. Ni sibiridon sera a be taa foli la dugu kɔnɔ. Karidon, a b'i lafiya ka tenɛdon kɔnɔ. Fatumata be wari min soro kɔnɔ, o b'a deme ko caman na. Nka Faransi ka gelen a kunko fana ka ca ; A kera cogo o cogo, wari te se ka labɔli ke.

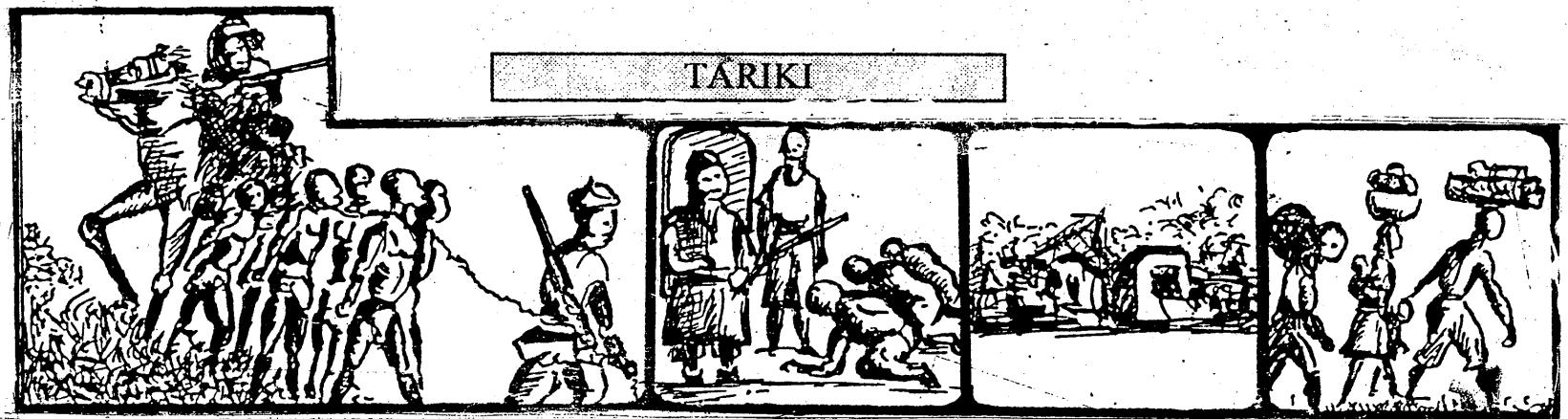
HAWA FOFANA
PARI FARANSI

Kɔnɔbugu Filaninton

Bamananw ko bolo nɔnin kelen te bele ta.

Kɔnɔbugu musow y'o faamuya ka don da kelen fe ka bɔ da kelen fe, walasa ka geleya kεlε, ka kelenya ni ben sinsin. Filaninton ye musow ka yeredeme tɔn ye, min sigirà sen kan Kɔnɔbugu filaninw fe n'o ye Sanata ni Jaminatu Dunbiya ye. Fatumata Kulibali, Mama Sukɔ ani Mamu Sise ye tɔn in nemogo dɔw ye. Tɔn in dabɔra deme ni kelenya ni yiriwali min kama o ye fenba ye, nka Saheli b'a jini kɔnɔbugu musow fe u ka kalan ni yerejenabɔ fara u bolo la walasa muso caman be se ka kalan ka mɔgɔw bɔ fili la.

Alu Danbele

MANDEN KON, BI MA KOW BILA SENNA

Manden sigira mog 31 fe, ka bɔ wagadu. N'o ye Kalatajɔn tan ani wɔrɔ, njara naani : Kuyate, Jabate, Jawara, Sumano. Mo'risi kanalen naani : Ture, Sise, Berete, Janne. Masaren bonda tan ani fila : Mamurusi, Banjugusi, Jumansi, Kandasi, Namakansi, Bukarisi... U sigiyorɔ fɔlɔ kera Kankare ye, Kucala yanfan fe (nk'o y'a sɔrɔ Kucala ma sigi fɔlɔ). U bɔra yen, k'u kunda Kangaba tintin kan (o y'a sɔrɔ kangaba fana ma sigi fɔlɔ) Mandenkulu la, u ye sigiyorɔ sɔrɔ yen, k'o togo da Kirikɔroni. U y'a fɔ ko, an ka nɔgɔn mandiya yan ten, o de kera Manden ye. Dow fana b'a fɔ, ko Manden Kɔrɔ ye, Ala denw. Man = Ala.

Manden njara bondabaw an'a dugukɔrɔba dɔw :

Kirikɔroni ye Manden dugu fɔlɔ ye. Sunjata barajuru bɛ yen de. Nagasola ye nagatew ka dugu ye (u bɔra Saheli). Sunjata nanbaralamataamana Nagasolade. Sosobala tun be Nagasola, sisan a be Kokunfara. Kumakaran, Manden kuma kalalen bɛ yen k'a datugu, a te fɔ n'a tigi ma na.

Sibbi, a be fɔ Siibi ni Tabɔn, Sɔbe ni Bali. Olu ye Kamaraw ka duguw ye. Manden kɔnɔ ni masakeya tun be Masarenw bolo, dugukolo tigi ye Kamaraw ye, o ma kɔrɔ. Kamaraw benba ye Tana Masa Karajan ye. Kirina : Kirina kɔrɔ

ye kiiri nalen yan. Kafakɛ Kamisoko nana ni kɔnɔ ye ka bɔ Galen, ka na Kirina sigi. Okɔnɔ in koson, kele te se ka bin dugu kan. O la jeliw ni ɲaa raw nan'u dogo kele ne Kirina. Kamisoko dɔ ye jelimuso dɔ furu, o kow de kera ɲmakalaw ye. N'o te Kamisokow ye bulaw de ye ! i n'a fɔ Dumuyaw ani Sisokow; hɔrɔn w don.

Keela ye Hayidaraw ni Turew ka dugu ye ; moriw don. namakalaw (Jabatew ni Jawaraw) jatigiw de ye o moriw ye. Keela jeliw de ye dijɛ tariki tigiw ye. Olu de bɛ dijɛ buruju fɔ kaababulon nɔ don.

Kaaba, n'i ko Kaaba, i ko Kurukanfuga. Sunjata ye dijɛ tila Kurukanfuga, ka Manden kabilia bee sigiyorɔ jir'a la. Maden tɔgɔla joson, an'a tɔgɔla nɔgonyeba bee kera Kurukanfuga. N'i ko Kaaba, i miiri bɛ taa kaababulon na. Ojɔra Manden Siyaama fe. Manden fɛnkɔrɔbaw bɛ o bulon in de kɔnɔ. San wolonwula o san wolonwula, kaababulon be son.

Manden masa, Farakɔrɔ Makan ceji musow tun ye fila ye : Sasuma Berete ani Sogolon Kuduma Kɔnɛ. Sasuma denw ye Masa Dankaran Tuma ye, (Kulubaliw mɔkɛ), Nana Tiriban, ani Tasuma Goninafe. Sogolon denw ye, Moɔsi Sogolon (njare), Sunjata, Yamadu, Kolonkan, ani Sogolon Koɔri.

Sunjata ye keleba saba de ke : Tabɔn kele Negeboyira kele ani

Kirina kele. Kirina kele la, Sunjata dɔgɔmuso Kolonkan y'i yere ke diden kulu ye ka Sumankurun kin-kinkin, f'a bolila ka taa yere ke kulu ye Kulukɔrɔ (janankulu). Sunjata ma se k'a sɔrɔ, k'a faga.

Sunjata ka kelekuntigi dɔ'w ye Tiramakan Taraweleye, Faran Kamara, ani Fakoli Kunba Dumuya. Fakoli ye Sumankurun balimamusodendeye. A yelemana Sunjata ka kele kɔnɔ, bawo a bɛnke ye a musonin kelen mine a la, n'o ye Keleyakonko ye. Sumankurun tun ye gandonnumu ye, masake fana tun don, tontigi kɔgɔlen tun don. Manden fɔlifɛn fɔlɔ dilanna ale de fe (sosobala). Manden tontigi fɔlɔ fɔlɔ tun ye Nfajigi Makantaajigi deye. Ale de fɔlɔnanani kɔrɔtɛ, kolo ani basi ye ka bɔ Makan.

Bi, masarenw jenseñna : Mamurusiw be Nagasola ani Sobara. Jumansiw be Figira, Samalen, Nafaji, Kangaba... Kandasiw be Jeliba, Kamalen, Balandugu, Kangaba... Banjugusiw be Nanakejeba, Sangama... namakansiw be kita. Bukarisiw jenseñnen don ; dɔw be Nara jamana kan.

Mahamadu Konta
Tariki in sɔrɔla Jemorijan
Kuyate fe
ka bɔ Badugu Jeliba

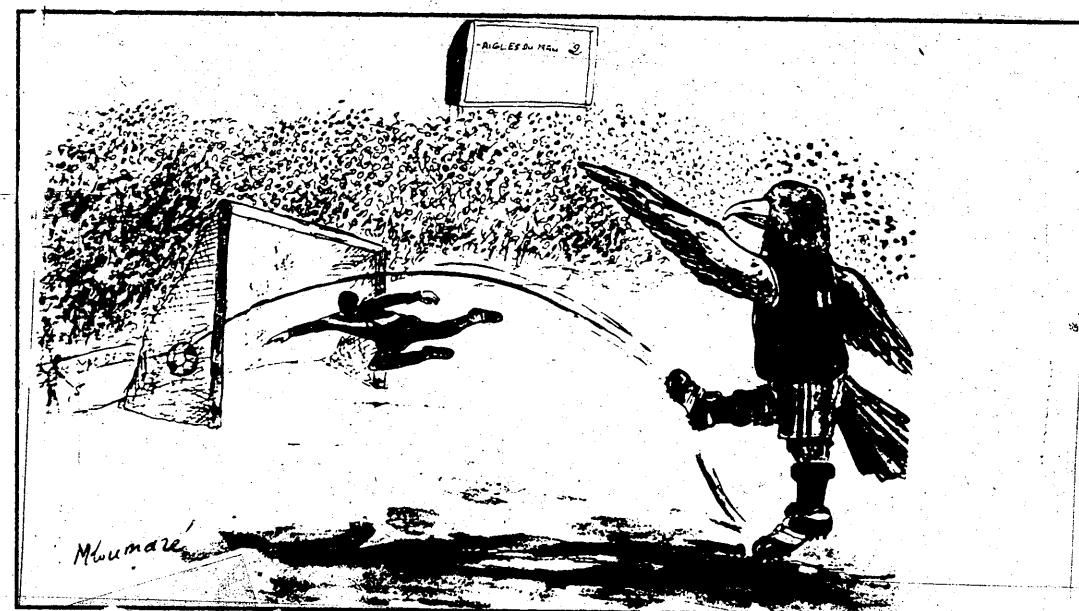

Samataségew y'an kunnawolo

Sibiri don, Marisikalo tile 26, san 1994, o kera Tunizi ntolatanba damineye. Malini Tunizi ye njogon soro. O don, ntolatanyoro Elimensa (mogo 50.000 bë se ka don a kono) tun falen bë i ko dakonçin. Lere fila njogon kera tulonke suguya caman na, ntolatanyoro la, sanni janaw ka

njogon soro. O b'a jira ko farafinna ntolatanba in labenna ni barika ye, Tunizi faamaw fe. Tunizi peresidan tun be kene kan, Mali minisiri min jesinnen be farikolopenaje ma, Bubakari Karamogo Kulubali, o fana tun be yen, ka fara farafinna ntolatan njemogoba caman kan.

Katabanaani daminena nege je 15. Samataségew degebaa Mamadu Keyita ye feere min siri, o y'a to bi ma se ka don Mali kun, fo ka taa ntolatan ban. A ye ce 5 jo goli nefsé ka ce 4 bila cemance la, ka mogo kelen doron bila nefsé n'o ye Ferinan Kulubali ye. Tunizi ntolatannaw ma se k'o kogobolo in kari fewu. O la u hakili wulila. Samataségew y'u to o la, ka bi kelen don ntolatan sanga 25 nanna, Ferinan Kulubali fe ; ka tila ka bi filanan don ntolatan sanga 34 nanna, Modibo Sidibe fe. Waatiw ker'a la, Tunizi ntolatannaw ye kinni ke ka tanni ke, yasa u na se ka bi kelen koni soronka Mali goli ma son n'o ye Usumani Farota ye. Farota joyor bonyanakosebe sibiri don se soro in na. Ntolatan banna 2 ni 0 kan, Mali fanfe. O kera

nisondiyaba ye malidenw bolo, jamana kono

an'akokan. Fasojama ye diyagoya fanga bin Marisikalo tile 26 san 1991; k'o sanyelema seli to senna, Samataségew y'u wasa don Tunizikaw la.

Tunizi ntolatannaw degebaa (uka antereneri) tun y'a fo, ko hali ni si ma se si la, ale b'a joyor bila, kuma te ni Mali sera. O ce in lamaloyali diyara maliden bee ye.

Ntenen don, Marisikalo tile 28, Mali ni Zayiri ye njogon soro : O kofe Mali, ni Zayiri kera 1 ni o ye, Zayiri fanfe. O m'a to Mali ka bo. Sibiri don awirilikalo tile 2 samataségew ye Ezipti (misira) ci kelen ni fu. Madu keyita ye ntolatansen min don a ka cedenw koro o de y'a to misirakaw y'an segen nka u ma se ka bi don.

Mahamadu Konta

LABOLI KUNTIGI :	Sumayila Sanba Tarawele

SEBENIJEKULU CGCMU :	Job Tera

SEBENNI JEKULU :	Morilaka
Jokolo Adama Kulibali	
Teyo Hageman	
Sidalamine Ag Doho	
Alu Danbelé	

Fatogoma Jara, Hawa Fofana	

LABENYORO :	Sahélienne
Avenue O.U.A. tél : 23-14-29 Bamako.	

JADILANNAW :	Alifa Yaya Jara Mamadu Kumare.

Labugunyoro	
Mali offset	
Hake : 5000	

JENSENCOGO :	Sayidu Tarawele
ani Saheli jensenjekulu.	
Saheli ye deme soro ka bo :	
Plan International	
OXFAM, GB., UNICEF	
Coopération Française yoro.	